

สมาพันธ์คุณภาพแห่งชาติ

ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง...สู่การพัฒนาสังคมสุขภาวะ

คำปาฐกถา

งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๒ “ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง...สู่การพัฒนาสังคมสุขภาวะ”

โดย นางทิวพร ศรีวรกุล

วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา บาย เซ็นทารา ศูนย์ราชการและคอนเวนชันเซ็นเตอร์
แจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

กราบนมัสการพระคุณเจ้า

ประธานกรรมการจัดสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข

เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สมาชิกสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ผู้เข้าร่วมงานทุกท่าน

ดิฉันขอขอบคุณ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) เป็นอย่างยิ่ง ที่ให้เกียรติเชิญดิฉัน
มากล่าวปาฐกถา พิเศษในงานประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒ นี้

ที่ผ่านมาปัญหาเศรษฐกิจชะลอตัวเป็นประเด็นที่หลายฝ่าย ตระหนัก ให้ความสนใจ
และรัฐบาลได้มีมาตรการทั้งด้านการคลังและด้านนโยบายการเงิน โดยธนาคารแห่งประเทศไทย
ออกมาช่วงใกล้เคียงกัน โดยมีความหวังให้มาตรการเหล่านี้ช่วยรับมือเศรษฐกิจขาลง ซึ่งการ
ประเมินทิศทางเศรษฐกิจไทยและผลของนโยบายรัฐบาลในปัจจุบันเศรษฐกิจไทยและประเทศ
อื่นๆในโลกมีทิศทางที่เติบโตอยู่ในขาลงเช่นกัน

ซึ่งสาเหตุหลักคือการชะลอตัวอย่างรวดเร็วของการส่งออก จากความเสี่ยงของนโยบาย
เศรษฐกิจโลก เช่นสงครามการค้า โดยประเมินกันว่า หากเศรษฐกิจโลกยังประคองตัวอยู่ได้ ไม่
เข้าสู่สภาวะถดถอยเศรษฐกิจไทยในปี ๒๕๖๓ คาดว่าจะมีการปรับตัวดีขึ้นได้

จากสภาวะเศรษฐกิจขาลงในปัจจุบัน ซึ่งได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกตามที่ได้กล่าว
มาข้างต้น รัฐบาลได้มีมาตรการลดค่าครองชีพ ผู้มีรายได้น้อยผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ
มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย เกษตร

ประสบภัยแล้ง...

ประสบภัยแล้ง มาตรการภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนภายในประเทศ และการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุน SME ซึ่งมาตรการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์ในการกระตุ้นการบริโภค การลงทุนภาคเอกชน

ตามที่ในปี ๒๕๖๓ ที่จะถึงมีการคาดการณ์ว่า เศรษฐกิจน่าจะปรับตัวดีขึ้น ถ้าสงครามการค้าไม่ทวีความรุนแรง **ในวิกฤตย่อมมีโอกาส** ประเทศไทยเรามียุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็นเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล ใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆให้สอดคล้องบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลัง ร่วมผลักดันกันไปสู่เป้าหมาย วิสัยทัศน์ประเทศไทยของยุทธศาสตร์ชาติคือ ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศคือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่องสังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน ด้วยการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ความสามารถในการแข่งขัน การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐ ของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่านคะ เรา “ ประเทศไทย ” กำลังมาถึงช่วง “ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง สู่การพัฒนาสังคมสุขภาวะ ” เพื่อให้ประเทศสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายดังกล่าวมาข้างต้น จึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาว ๖ ด้าน ประกอบด้วย

๑. ด้านความมั่นคง
๒. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
๕. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- และ ๖. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

เหตุใด ดิฉันจึงต้องนำสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศที่ทุกฝ่ายกังวล และมีความทุกข์ใจต่ออนาคตทั้งในระดับครัวเรือนและภาพรวมของชาติ และนำยุทธศาสตร์ชาติ กรอบการพัฒนาประเทศระยะยาวมาทบทวนแลกเปลี่ยนในเวทีนี้ เพราะนี่คือวิกฤตและโอกาสในการปรับโครงสร้างในทุกด้านของสังคมของเรา

ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านดังกล่าวคือการพัฒนาสังคมแบบเต็มๆ สู่อสังคมนุภาพ เป็นยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมยกระดับทุกมิติของสังคม อย่างเชื่อมโยงบูรณาการร่วมกันทุกฝ่ายอย่างมีนัยยะที่สำคัญ สังคมนุภาพที่เราอยากได้ อยากเห็น และส่งต่อให้ลูกหลานได้ ต้องมีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสร้าง ร่วมรับผลประโยชน์ และที่สำคัญที่สุดคือการน้อมนำพระบรมราโชบายในการสืบสาน รักษา ต่อยอดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์พระราชาด้านการพัฒนา คือการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา เป็นกรอบใหญ่และเป้าหมายในการพัฒนาที่ทันสมัยและใช้ได้ในทุกองค์กรของสังคม

ดิฉันมีอาชีพด้านเกษตรกรรม เป็นเกษตรกรอาวุโส ทำเกษตรแบบธรรมชาติ ไม่ใช่สารเคมี สถานะของเกษตรกรในปัจจุบันมีชีวิตอยู่กับความเสี่ยง ทั้งด้านฐานะ ความมั่นคงในครอบครัว ด้านสุขภาพ เพราะได้รับการส่งเสริมให้ทำเกษตรเชิงเดี่ยว และใช้สารเคมีในการเกษตรอย่างรุนแรง และไม่รู้เท่าทันผลกระทบจากพิษภัยของสารเคมีและยังส่งผลถึงผู้บริโภคและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมโดยรวม

ประเทศไทยได้ชื่อว่า นำเข้าสารเคมีเป็นลำดับต้นๆของโลก ขณะที่เรากำลังถึงจุดหัวเลี้ยวหัวต่อของการต่อสู้เพื่อชีวิตคนไทย ลูกหลานไทยในอนาคต

ประเด็นหนึ่งที่อ้างว่า ถ้ายกเลิกสารเคมี รัฐยังไม่มีสารทดแทนให้ใช้ในการทำเกษตรนั้น ประเทศไทยเรามีสารชีวภัณฑ์หลายชนิด ที่ผ่านการวิจัย และผลิตเป็นสารชีวภัณฑ์มาใช้ทดแทนสารเคมีมานานกว่า ๒๐ปี แล้ว โดยนักวิจัย นักวิชาการของสถาบันการศึกษาต่างๆ กำจัดแมลงศัตรูพืช โรคพืชต่างๆได้ผลดี และมีการเผยแพร่อบรมให้กับเกษตรกรในระดับหนึ่ง แต่ด้วยงบประมาณสนับสนุนจากรัฐที่ผ่านมา จัดสรรให้น้อยและหรือหลายฝ่ายยังไม่เห็นคุณค่าของสารชีวภัณฑ์ ยังมีค่านิยมสารเคมี ทั้งที่เราก็ไม่ใช่ผู้ผลิตสารเคมี จึงขาดการส่งเสริม สนับสนุนให้นำสารมาใช้แทนสารเคมีอย่างจริงจัง โดยคำนึงแต่ผลประโยชน์ระยะสั้นเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะมีต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชน สังคม หรือสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

ผลกระทบจากสารเคมีต่อมวลมนุษยชาติหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย ได้มีผลงานวิจัยรองรับผลกระทบเหล่านี้ มีผู้ป่วยด้วยมะเร็ง การพิการด้านสมองของทารก และอีกหลายๆโรค

จึงขอ...

จึงขอกราบเรียนด้วยความเคารพ และยืนยันว่า ผลิตภัณฑ์สารชีวภัณฑ์ต่างๆ มีมานานแล้ว สอบถาม ทบทวน ฟันฟุนำมาใช้เถิดคะ

ขณะนี้กลุ่มเครือข่ายเกษตรกรอินทรีย์จังหวัดกาญจนบุรี ทีมบริษัทประชารัฐรักสามัคคี วิสาหกิจเพื่อสังคมจำกัด และภาคประชาสังคมที่เกี่ยวข้องกำลังดำเนินการร่วมกันขับเคลื่อนผลิตสารชีวภัณฑ์จากสมุนไพรพื้นบ้าน และถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตร จะนำร่องตั้งโรงงานผลิตแปรรูปสมุนไพรมาใช้ทดแทนสารเคมี เราสามารถร่วมกันส่งเสริมผลิตสารชีวภัณฑ์ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่ใช้ในการผลิตสารชีวภัณฑ์ทดแทนสารเคมี จะเป็นอีกทางเลือกของพี่น้องเกษตรกร ได้หันมาปลูกพืชสมุนไพรส่งขายเพื่อทำสารชีวภัณฑ์ เป็นพืชทางเศรษฐกิจ ให้สินค้าเกษตรและอาหารของไทยมีความโดดเด่นในด้านคุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยในตลาดโลก ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพให้เป็นรายได้ใหม่ที่สำคัญ เพื่อให้ฐานการผลิตภาคเกษตรและรายได้เกษตรกรมีความมั่นคง ทำให้เรามีความพร้อมในด้านปัจจัยการผลิตสินค้าทางเกษตรอย่างครบวงจร เป็นการหนุนเสริมระบบเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนอีกทางหนึ่ง เมื่อเศรษฐกิจในระดับครัวเรือนมีความมั่นคงแล้ว รูปแบบการดำเนินชีวิต การทำงาน และความสัมพันธ์ของคนในสังคม ตลอดจนความซับซ้อนของปัญหาทางสังคมก็จะเกิดความคลี่คลายตามมา เกิดความพร้อมมากขึ้นที่จะช่วยกันขับเคลื่อนงานของส่วนรวมต่อไป

และประเด็นที่ขอเสนอและกราบขอพบพระคุณต่อนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขที่ริเริ่มโครงการโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย เกษตรปลอดภัย เป็นโครงการที่ดีมาก เป็นการกระตุ้นให้เกิดการขับเคลื่อน การปรับตัวของเกษตรกรในการไม่ใช้สารเคมี สร้างมาตรฐานของผลผลิต เพื่อส่งผักเข้าโรงพยาบาลของรัฐ และหวังว่าจะขับเคลื่อนเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญอย่างยั่งยืนต่อไป

พฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใส่ใจและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังนั้นจะต้องมีวัฒนธรรมองค์กรที่มองไกลและมองกว้างอย่างรอบด้านเช่นกัน ดิฉันต้องขอขอบคุณคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) ที่ให้ความสำคัญกับการให้ภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพร่วมกัน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเครือข่าย รวมถึงต่อยอดการขึ้นรูปและการขับเคลื่อนต่อไป ท่านผู้มีเกียรติคะ ถึงเวลาแล้วคะ ที่เราต้องมาช่วยกันทำให้สังคมมีคุณภาพสูงขึ้น ไม่เบียดเบียนกันสามัคคีกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อส่งต่อคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับลูกหลานของเราให้อยู่ในสังคมสุขภาวะที่ดีสืบไป ขอขอบคุณคะ